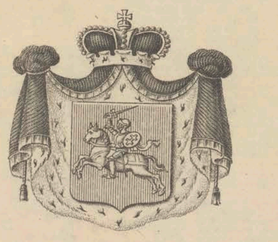
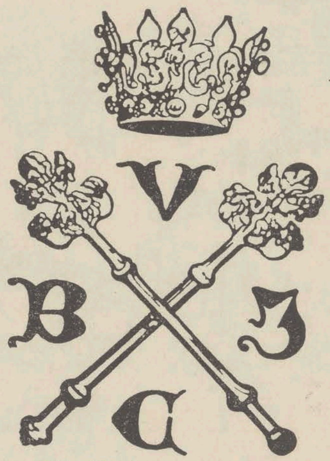

V
B
J
C

KONSTYTUCYE
SEYMU WALNEGO
ORDYNARYINEGO
SZESCNIEDZIELNEGO
w Wárßáwie Roku Páńſkiego
MDCCXXIV.

Dniá wtorego Mieśiącá Páźdźierniká
ZŁOZONEGO

CUM GRATIA & PRIVILEGIO S. R. M.

VARSAVIÆ Typis S. R. M. Scholarum Piarum.

W IMIĘ PANSKIE AMEN.

AUGUST WTORY.

z BOZEY Łáſki KROL Polſki, Wielki XIĄZĘ Litewſki, Ruſki Pruſki, Mázowiecki, Zmuydzki, Kijowſki, Wołhyń-ſki, Podolſki, Podláſki, Inflant-ſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki; á Dźiedźiczny XIĄZĘ Sáſki y ELEKTOR.

WSzem w obec y káżdemu z oſobná, komu o tym wiedźieć należy do wiádomośći podáiemy: Iż dla konſerwácyi cáłośći PáńſtwNáſzych, tudźieſz dla áſſekurowánia beſpieczeńſtwá zewnętrznego y wewnętrznego, tákże ugruntowánia nierozerwáney iednośći *inter Status*,

Seym

Seym Wálny Ordynáryiny Sześćniedźielny w Wárszáwie złożyliśmy; ná ktorym zá zgodą y zezwoleniem Oboygá Narodow iednostáynym, niżey wyráżone Konstytucye postánowiliśmy.

Pospolite Ruszenie Koronne.

ABy cáły świát widźiał, iż iáko ze wszystkiemi postronnemi Narodámi zupełny pokoy konserwowáć y utrzymywáć prágniemy, ták *contra ingruentia pericula*, w należytey záwsze gotowośći znáydowáć się chcemy: Pospolite Ruszenie *ad omnes casus sine divisione Belli* według Praw, y Konstytucyi dawnych w Ręku Nászych do Seymu blisko przyszłego, *de consensu omnium Ordinum* zostáwuiemy, *salvis Juribus Palatinatuum & Terrarum de Expeditione bellica.*

Pospolite Ruszenie W. X. Litewskiego.

CHcąc śiły náturálne W. X. Litewskiego *ad omnes casus* we wszelkiey mieć gotowośći; Pospolite Ruszenie w W. X. Litewskim zá zgodą wszystkich Stanow uchwalamy: ktore według práwá Státutowego W. X. Litewskiego, y Konstytucyi Seymowych o Pospolitym Ruszeniu, á miánowićie według Konstytucyi *Anni 1621.* y dawnieyszych zwyczáiow, w mocy Nászey do przyszłego Seymu zostáwuiemy. *Salva solemnitate* Uniwersałow.

Secu-

Securitas Exekucyi Dekretu w Sprawie Excessu Toruńskiego.

KIedy zápámiętáłość Toruńskich Obywátelow, ták wielą Konstytucyámi y Dekretámi przez Nayiáśnieyszych Antecessorow Nászych nágániona, y zákazána, *Divini humaniq; juris immemor*, z máłey dosyć okázyi, przez konniwencyą Przełożonych swoich, *recentissimè* rzućiłá się *sacrilegâ manu* ná mieyscá y Osoby BOGU poświęcone; á tym śmieley, że podobne excessa tymże Obywátelom *impunè* uchodźiły, przez co *Religio Orthodoxa*, bespieczeństwo publiczne, *&* *immunitas Ecclesiastica* gwałt ćierpią, *&* *quod flagitiosiùs, leges per contemptum habentur*; A Nam y Stanom Rzeczypospolitey wiele ná tym należy, áby *Subditi &* *Incolæ Nostri*, spokoynie żyli, y między sobą *pacatè coalescant*. Przeto, áby w ták iáwney krzywdźie sámego BOGA *&* *totius Hierarchiæ Cœlestis* (zá ktorego Prowidencyą *Vicariæ Majestates* *&* *jura Regnorum* utrzymuią się) Dekret w Sądách Nászych Assessorskich podczás Seymu teráźnieyszego w sprawie, *ad Instantiam* Urodzonego Instygatorá Nászego Koronnego y WW. OO. Iezuitow *Collegij Thorunensis* z Mágistratem támecznym, *&* *cùm tumultuantibus*, o ten występek ferowány, do iák nayprędszey *in omnibus contentis, indilatè ac irremissibiliter* przyszedł Exekucyi, Wielmożnych Hetmánow Koronnych, *ad hunc solùm actum præsenti lege* dyspensuiemy y *seriò* obliguiemy, żeby *in Assistentiam* Wielmożnych y Urodzonych Ko-

 missa-

missarzow od Naszego Sądu *ad executionem ejusdem Decreti* náznáczonych; *Copias Militares pro exigentia* ruszyli, y ordynowali *salvâ Disciplina Militari per Novellam legem sancita.* Podobnąż Dekretow Assessorskich Exekucyą w spráwie Wielmożnych y Urodzonych Iábłonowskich, reássumuiąc Konstytucyą Seymu Lubelskiego, Miástu Gdańskowi nákázuiemy.

Odłożenie Seymu.

LUbośmy prawdźiwą ápplikácyą Nászą Oycowską ku Dobru pospolitemu, dogadzáiąc *votis populorum*, oraz chcąc mieć y widźieć zá Pánowánia Nászego Stany Rzeczypospolitey w iáko naylepszey konfidencyi, do tym doskonálszego ubespieczenia *ab intra & ab extra* dysponowáne, ile po kilku Seymách *occulta lege fatorum*, nie bez żalu Sercá Nászego, *irritô eventu* rozeszłych, Seym teráźnieyszy do iák naypomyślnieyszego, z Nászym y Stanow Rzeczypospolitey ukontentowaniem, prágnęli przyprowádźić końcá: Gdy iednák *zelus* Izby Poselskiey, *pro Fide & Religione Orthodoxa Romano-Catholica* záwsze *decertantis*, z okázyi spráwy excessu Toruńskiego w Sądách Nászych Assessorskich, zá codźienną Urodzonych Possow do Nas Instáncyą, po zákończonych przez Wielebnych, Wielmożnych y Urodzonych Komissarzow Nászych *in loco delicti* kilkuniedźielnych inkwizycyách, ágituiącey się, innym máteryom publicznym dálszych konsultácyi z niemáłym czásu zábrániem przyniosł *remoram.* Dla czego konferencye przez delegowánych *ex utroq; Ordine* Deputatow, przy Nayprzewielebnieyszym

ſzym w BOGU IMći Xiędzu PRYMASIE, y Wiel-- możnych Miniſtrach *Utriuſq. Gentis*, z Miniſtrámi poſtronnych Dworow, z ktorychby zupełnie, *My* y Stány Rzeczypoſpolitey w rożnych okkurrencyách, ták *ex vi Fœderum*, iáko też *ex aliis materiis* záchodzą-- cych, informowáć ſię mogli, nie ſą expedyowáne; ná czym wiele Nam y Stanom Rzeczypoſpolitey do u- trzymánia beśpieczeńſtwá publicznego *ab extra*, y zá- bieżenia dálſzym konſequencyom należy: *Inſuper*, że zá ſkroceniem czáſu *in determinio* Seymowánia prá- wem opiſánego, muśiáły by nie tylko publiczne po-- trzeby, ále *& privatorum deſideria ſuo fruſtrari ſola- mine*; Przeto *intuitu præmiſſorum motivorum*, á nay- bárdźiey chcąc widźieć Dekretu Aſſeſſorſkiego w po- mienioney ſpráwie Exceſſu Toruńſkiego *realem & in- dilatam in effectu executionem*, zá powſzechną zgromá- dzonych Stanow zgodą poſtánowiwſzy potrzebne Konſtytucye *ad firmandam & manutenendam inter- nam ſecuritatem*, Seym teráźnieyſzy *practicatis exemplis*, *ex re & neceſſitate* cáłey Rzeczypoſpolitey, pod tymże Márſzałkiem, y temiż Poſłámi *in activitate* będącemi *nullis exceptis, imò in plena* chárákteru ſwego *prærogati- va* zoſtáiącemi, zoſtáwuiąc czás w ręku Náſzych, *M*iey- ſce záś *non immutando privilegiata Comitiorũ Univerſa- lium loca*, do Grodna odkłádamy, *pro hac ſola & unica vice, in poſterum nunquam practicanda, non derogando* ká- dencyi Grodźieńſkiey *& ſalvum regreſſum* Urodzo-- nym Poſłom z Urodzonym *M*árſzáłkiem ſwoim do Izby Poſelſkiey ná pierwſzym dniu reáſſumpcyi *ad pro- ponendas & formandas Leges*, według zwyczáiow da- wnych, bez naymnieyſzey, prerogátywie Izbie Poſel- ſkiey uymy, *conſervando & præcavendo*.

Ná ktorey da BOG reássumpcyi y kontynuácyi *inter prima & principalia objecta* Obrad, kálkulácye Wielmożnych Podskárbich Wielkich *Utriusq̃. Provinciæ* y Artileryi Koronney *expediri* powinny *sine quavis intermissione*. Támże wszelkie *desideria* Woiewodztw, Ziem, Powiátow y Osob rekommendowánych, Miast Stołecznych Krákowá y Wilná, tudźiesz Lwowá, Sendomierzá, Kowná, Kámieńcá, Białey-Cerkwi, ták *in publicis Negotijs*, iáko też & *privatorum*, tudźiesz *Recessa* wszystkie, iáko też y Kunegundy, Seymámi y Rádámi dawnieyszemi y świeższemi wárowáne, *accedente Consensu omnium Ordinum*, mieśćić się máią.

Interea w tym czáśie między Limitą teráznieyszą y Reassumpcyą nástępuiącego Seymu, *ad Expediendas Conferentias* z Ministrámi Postronnych Dworow przy Boku nászym, Deputatow, przy Nayprzewielebnieyszym w Bogu JMći Xiędzu PRYMASIE, y przy Wielmożnych Ministrách *utriusq̃. Gentis*: Przewielebnego w Bogu Xiędzá Biskupá Krákowskiego, Wielebnych Xięży Kuiáwskiego y Płockiego Biskupow: Z Prowincyi Máłopolskiey z Senatu; Wielmożnych Xiążęćiá Jánuszá Wiśniowieckiego Krákowskiego, Janá Jábłonowskiego, Ruskiego, Stánisławá Ledochowskiego, Wołhyńskiego, Janá Társá, Lubelskiego, Woiewodow. Dębińskiego Woynickiego, Adámá Szániáwskiego Lubelskiego, Jozefá Sołtyká, Bełskiego, Gostskiego Czerniechowskiego, Kásztelánow; z WielkieyPolski, Wielmożnych: Szołdrskiego Káliskiego, Wielopolskiego Sierádzkiego, Załuskiego Płockiego, Chomętowskiego Mázowieckiego, Jákubá Rybińskiego Chełmiń-

ſkiego, Piotrá Przebendowſkiego, Málborſkiego Woiewodow. Janá Skrzyńſkiego Łęczyckiego, Rudźińſkiego Czerſkiego, Káſztelánow. Z W. X. Litt. Wielmożnych Xiążęćiá Káźimierzá Czártoryſkiego Wileńſkiego, Iᴀná Fryderyká Sápiehę Trockiego, Kryſzpiná Zmuydzkiego, Janá *de Campo* Scypioná Smoleńſkiego, Nowośielſkiego, Nowogrodzkiego, Neſtorowiczá Brześćiáńſkiego, Puzynę Mśćiſłáwſkiego, Wyhowſkiego Mińſkiego, Káſztelánow. *Ex Equeſtri Ordine*, z MáłeyPolſki: Urodzonych: Jerzego Lubomirſkiego Podkomorzego, Michałá Potockiego Piſárzá Polnego, Iᴀná Bránickiego Chorążego, Alexándrá Szembeká Stolniká, Ierzego Lubomirſkiego Oboźnego, Koronnych. Potockiego Strażniká W. X. Litt. Iákubá Duniná Regentá Káncelláryi Koronney, Antoniego Trypolſkiego Kiiowſkiego, Iᴀná Pepłowſkiego Podolſkiego, Podkomorzych: Wielopolſkiego Krákowſkiego, Seweryná Rzewuſkiego Chełmſkiego, Kálinowſkiego Winnickiego, Stároſtow. Zámoyſkiego Ordynata, Károlá Wyżyckiego, Podkoniuſzego W. X. Litt; Łętowſkiego Krákowſkiego, Stániſłáwá Szembeká Sandomirſkiego, Chorążych. Ozárowſkiego Krákowſkiego, Czáckiego Wołhyńſkiego, Kurdwánowſkiego Bełzkiego, Stolnikow. Gołuchowſkiego Podſtolego Sandomirſkiego, Máłáchowſkiego Woiewodźicá Poznańſkiego, Kárwowſkiego Podczáſzego Wiſkiego y Sędźiego Grodzkigo Bráńſkiego, Wielohurſkiego Káſztelánicá Wołhyńſkiego, Dębińſkiego Cchowſkiego, Oſſolińſkiego, Przyłuſkiego,

go, Woroniczá Ostrzskiego, Stárostow; Bekierskiego Generáłá, Bránickiego Kásztelánica Hálickiego, Polánowskiego Podstolego Buskiego, Rusockiego Májorá nászego. Z Wielkiey Polski: Urodzonych Máximiliáná z Tęczyna Ossolińskiego Podskárbiego Nádwornego Koronnego, Stárostę Sandomirskiego, Sołłochubá Łowczego W. X. Litt. Grábskiego Łęczyckiego, Jáná Skárbká Ruckiego Czerskiego, Fráńciszká Łoskiego Wárszawskiego, Kuczborskiego Zákroczymskiego, Adamá Wilkowskiego Socháczowskiego, Podkomorzych; Bogusłáwskiego Płockiego, Puzynę Wiskiego, Michałá Szymánowskiego Wyszogrodzkiego, Nákwaskiego Ciechánowskiego, Przerádowskiego Rożáńskiego, Fábianá Szániáwskiego, Socháczowskiego, Iána Ossolińskiego Drochickiego, Stárostow. Skárbká Łęczyckiego, Páwłá Jároszewskiego Płockiego, Mokronoskiego Wárszawskiego, Stánisłáwá Wilczewskiego Wiskiego, Zábickiego Zákroczymskiego, Brzezińskiego Nurskiego, Chorążych. Glinkę Sędźiego Ziemskiego Łomżyńskiego, Wysockiego Sierádzkiego, Poniatowskiego Łęczyckiego, Podczászych; Wągrodzkiego Podczászego Zákroczymskiego, Antoniego Kárczewskiego Czerskiego, Ciećiszewskiego Liwskiego, Pisarzow Ziemskich: Jároszewskiego Regentá Ziemskiego Płockiego, Szczáwińskiego Stárostę Gąmbińskiego, Grabowskiego Podczászego Kijowskiego, Łopackiego Kápitaná Artyleryi Koronney, Z. W. X. L. Urodzonych: Michałá na Czerei Sápiehę Pisarzá Polnego, Ogińskiego Podstolego, Poćieiá Oboźnego, Pákosza Chorążego Nádwornego W. X. Lit. Xiążęćiá Michálá Radźiwiłá Przemyskiego, Zienowiczá Oszmiáńskiego, Jozefá *de Campo*

Scy-

Scypioná Lidzkiego, Strutyńskiego Wilkomirskiego, lendorfa Mśćisławskiego, Oskirkę Mozyrskiego, Starostow. Chomińskiego Oszmiáńskiego, Káźimierzá *de Campo* Scypioná Lidzkiego, Ogińskiego Kowieńskiego, Márszáłkow. Tyszkiewiczá Ciwuná, Michałá Aloizego Sáwickiego Pisarzá Ziemskiego, Wileńskich. Sakowićza Podkomorzego Witepskiego, Káźimierza Krolikowskiego Instygatorá W. X. Litt. Ciwuná Tędźiágolskiego, WaláGrodźińskiego, Judyckiego Rzeczyckiego, Chorążych. Ogińskiego Gorzdowskiego, Sápiehę Wołpińskiego, Záwiszę Similiskiego, Puzynę Tryskiego, Wołłowiczá Feydáńskiego, Stárostow. Wołodkowiczá Woyskiego Mińskiego, Szyszkę Lidzkiego, Orzeszkę Pińskiego, Stolnikow. Piestrzeckiego, Ciwuná Korszewskiego Xięstwá Zmuydzkiego, Ostreykę Smoleńskiego, Lenkiewicza Jpohorskiego, Mozyrskiego Pisárzow Ziemskich, dlá wysłuchaniá od nich, y swoich *ex Re & interesse* Rzeczypospolitey doniesienia expostulácyi, naznáczamy. Ktorzy Náyprewielebnieysi. Wielebni, Wielmożni, y Urodzeni Deputáci od nas y StánowRzeczypospolitey ná te Konferencye náznaczeni, w żádną materyą od tychże Ministrow Cudzoźiemskich proponowáną, nie wdáiąc się *conclusivè*, ále tylko *communicativè*, do Nas y Stánow Rzeczypospolitey ná przyszłey Kontynuácyi referowáć się będą, *sub nullitate secùs Factorum*.

Rezydenći do Boku Náſzego.

A Die 1*ma Februarij Anni* 1725.*ad diem ultimã Aprilis*. Wieleb. X. Biskup Inflántski; Wiel-

możni: Woiewodá Bráctáwſki, Czerniechowſki, Urodzony Santocki, Káſztelánowie.

A die 1ma Maij Anni ejuſdem ad diem ultimam Julij. Tenże Wielebny Xiądz Biſkup Jnflántſki, Wielmożni Woiewodá Pomorſki, Poznáńſki, Urodzony Socháczowſki, Káſztelánowie.

A die 1ma Auguſti ad ultimam Octobris. Nayprzewielebnieyſzy w Bogu JMć Xiądz Theodor Potocki ArcyBiſkup Gnieźninſki, PRYMAS Korony Polſkiey, y W. X. Litt. Jáśnie Wielmożny Káſztelan Krákowſki Wielmożny Poznáńſki, Urodzony Wárſzáwſki Káſztelánowie.

A die 1ma Novembris ad ultimam Januarij Anni 1726. ná czwartą część. Tenże Nayprzewielebnieyſzy w Bogu J.M. Xiądz PRYMAS ArcyBiſkup Gnieźninſki, Wielmożni Woiewodá Krákowſki, Sandomirſki, Urodzony Goſtyńſki, Káſztelanowie.

Ná Drugi Rok,

A Die 1ma Februarij Anni 1726 *ad ultimam Aprilis.* Przewielebny Xiądz Arcibiſkup Lwowſki; Wielmożni, Woiewodá Poznáńſki, Káliſki, Urodzony Wiſki, Káſztelánowie.

A die 1ma Maij ad ultimam Julij. Tenże Przewielebny Xiądz Arcybiſkup Lwowſki,

Wiel-

Wielmożni, Woiewodá Wileńſki, Woynickl, Urodzony Raciązki Káſztelánowie.

A die 1ma. Auguſti ad ultimam Octobris. Przewielebny Xiądz Biſkup Krákowſki, Wielmożni, Woiewodá Sandomierſki, Gnieźnieńſki, Urodzony Sierpſki Káſztelánowie.

A die 1ma Novembris ad ultimam Januarij Anni 1727. Tenże Przewielebny Xiądz Biſkup Krákowſki, Wielmożni, Káſztelan Wileńſki, Sierádzki, Urodzony Wyſzogrodzki Kaſztelánowie.

Stefan Potocki, *Referendarz Koronny*, Márſzàłek Poſelſki.

Konſtánty Szániáwſki *Biſkup Krákowſki, Deputat do Konſtytucyi.*

Ian Tárło, *Woiewodá Lubelſki, Medycki, Iáśielſki Stároſtá; Deputat do Konſtytucyi z Senatu.*

Stániſław Chometowſki, *Woiewodá Mazowiecki, Rádomſki, Drobobycki, Doliñſki Stároſtá, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.*

Káźimierz *Xiążę* Czártoryiſki, *Káſztelan Wileñſki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi.*

Alexánder Káźimierz *ná Słupowie* Szembek, *Stolnik Koronny, Stároſtá Biecki, Deputat do Konſtytucyi z Máło-Polſkiey Prowincyi.*

Jákub *ná Skrzynnie* Dunin, *Regent Koronny, Stároſtá Rádoſzycki; Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Máłopolſkiey.*

Máximilian *z Tęczyná* Oſſoliński, *Podſkárbi N. Koronny, Sándomirſki Staroſtá, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey.*

Jan Skarbek Rudzki, *Podkomorzy Czerſki, Deputat do Konſtytucyi z Wielko-Polſkiey Prowincyi.*

Jozef *de Campo* Scypion, *Stároſtá Powiátu Lidzkiego, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.*

Michał Aloizy Sáwicki, *Piſarz Ziemſki Wileńſki, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Litewſkiego.*

Krzyſztof Gáſpáry Sekretarz
I. K. M. do Konſtytucyi.

36000
36000
36000
36000 1000
80000
1000
1440000

80000
40000
20000

168
164
332
332